

Typologie textů

(navazuje na analýzu z pohledu
registrů)

Tradiční typologie textů

- popisné
- vyprávěcí
- úvahové
- literární
- básnické
- odborné
- didaktické
- konverzační
- ???

NICMÉNĚ v řadě textů se tyto typy mísí:

Deklarace nezávislosti

- popis situace amerických kolonií
- stručné převyprávění postupu britské strany
- dominantní funkce argumentační

Typ textu se může změnit už jen tím,
že změníme kontext jeho prezentace

=>

This is just to say (W. C. Williams)

Skepticismus vůči typologiím textu:

De Beaugrande (1980):

Lidé používají typy textů jako přibližné (fuzzy) klasifikace, které naznačují, „jaké výskyty jsou *pravděpodobné* mezi všemi *možnými*“.

Definice typu textu:

(De Beaugrande, 1980):

“Typ textu představuje distinktivní konfiguraci převládajících vztahů mezi prvky:

Definice typu textu:

(pokrač.)

- povrchové roviny textu
- světa textuality
- znalostních struktur
- situačního kontextu

Příklady:

Vyprávění
Úvahové texty

Textové strategie

(Enkvist, 1991)

Strategie =

program k dosažení určitého cíle

Textové strategie

Globální strategie:

např. lineární uspořádání textu

Ikoničnost vzhledem ke zkušenosti (Experiential iconicity)

= velmi významný faktor ovlivňující
textové strategie

= odraz uspořádání některých aspektů
světa v lineárním uspořádání textu a
informací v něm obsažených

Strategie

„Prototypy strategií“

= strategie používané podvědomě,
automaticky

Strategie u vyprávění

- Temporální strategie

Strategie u vyprávění

- Temporální strategie
- Lokativní strategie

Strategie u vyprávění

- Temporální strategie
- Lokativní strategie
- Strategie orientovaná na účastníky

Strategie u vyprávění

- Temporální strategie
- Lokativní strategie
- Strategie zaměřená na účastníky
- Strategie zaměřená na akci

Strategie

Alternativní pojem:

perspektivizace